

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Ludovici Schönleben, Carnioli Labacensis, SS.
Theologiae Doctoris, Protonotarij Apostolici,
Archi-Diaconi Carnioliae Inferioris. Horae Subsecivae
Dominicales. Sive Discursus Sacri De Tempore ...**

Cum quadruplici Indice I. Discursuum. II. Locorum Sacrae Scripturae. III.
Rerum & Verborum. IV. Historiarum & Mythologiarum

Pars Aestiva Et Autumnalis A Pentecoste Usque Ad Adventum. - Annexis
aliquot Panegyricis Academicis.

Schönleben, Johann Ludwig

Salisburgi, 1676

Discursus XXV. Dominica XXIII. post Pentecosten. Musica ad Tactum.
Thema. Domine filia mea modo defuncta et, sed veni impone manum
tuam super eam, & vivet. Matth. 9.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47093](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47093)

Ut possitis etiam de conscientijs vestris REDDERE
quæ sunt Dei Deo.

DISCURSUS XXV.

Dominica XXIII. post Pentecosten.

Musica ad Tactum.

T H E M A.

Domine filia mea modo defuncta est, sed
veni impone manum tuam super
eam, & vivet. *Matth. 9.*

S Y N O P S I S.

<i>I. Maxima fuit apud veteres Musica estimatio, & non censebatur eruditus, qui eam ignoraret. Mundus totus putatus est constare ex concetu. Ad omnes animorum motus excitandos idoneam esse probat experientia. Ideo adhibetur in Ecclesijs, & quidem ad tactum.</i> <i>II. Hanc docet Deus dum nos tangit sicut hodiernum Archi-synagogum adversitate & tribulatione, ut solvamus linguam nostram velut Citharam in orationes, ut nihil opus sit Orpheo vel Amphione.</i>	<i>III. Expertus id David qui in prosperis non ita canebat sicut in adversis, sed debent voces concordare cum opere.</i> <i>IV. Vulgo dicitur, qui nescit orare vadat ad mare. Nautæ ludunt cum serenum est, orant cum turbatur cœlum, & canunt Deo.</i> <i>V. Maximè verò necessaria nobis est hæc Musica in tentatione dæmonis: unde Job ad tactum tribulationis cecinit.</i> <i>VI. Tactu Citharæ ferunt dæmones pelli ab obsessis. David certè sic repulit à saule. Chorda ex pelle ovina seipsis sonant</i>

- nant cum prope sunt chorda
 & pelle lupina, sic orandum
 nobis cum tentat dæmon.
- VII. Ita fecit Iosaphat Rex a
 tentatione dæmonis impug-
 natus: ita iusti in Eremo &
 alij, quia psalmus & lyra
 sunt arma contra dæmonem.
- VIII. Intendenda sunt autem
 chorda per mortificationem
 & alia bona opera, usu talis
 Musicæ deponitur feritas a-
 nimorum, uti deposuerunt
 Cynitenses. Si David cantas-
 set psalmos quando proffexit
 & solarario, non fuisset factus a-
 dulter & homicida.
- IX. Rarus est qui divina Mu-
 sica repente & bellua & A-
 thiope evadat candidus homo
 sicut nobilis quem vidit S.
 Paulus simplex, quem Deus
 ad Tactum inspirationis &
 cantus in Ecclesia edocuit
 Musicam.
- X. Deus etiam profitetur Mu-
 sicam, concertandum est no-
 bis cum illo: saltem tunc
 quando nobis dat Tactum
 per Concionatores, per exem-
 pla, per internas inspiratio-
 nes, per adversitates sicut bo-
 dierno Archisynagogo.

Domine filia mea modo defuncta est:
 sed veni impone manum tuam
 super eam & vivet. *Matth. 9.*

I.

A fuit apud veteres, potissimum ve-
 rò Græcos Musicæ æstimatio, ut sine
 ea nec celebrarent convivia, nec
 funera suorum prosequerentur, nec
 eruditos censerent qui hanc ignora-
 rent. *Summam eruditionem* (inquit
 Cicero) *Græci sitam censebant in nervorum, vocum-
 que cantibus. Igitur & Epaminondas, princeps meo ju-
 dicio Græciæ, fidibus præclare cecinisse dicitur: Themis-
 toclésque aliquot ante annis, cum in epulis recusasset ly-
 ram habitus est indoctior. Lycurgus tametsi severissi-
 mas leges suis Lacædæmonijs condiderit, Musi-
 cam*

*Cic. 1.
 Tusc. 99.*

eam tamen est amplexatus. Pythagoras & sequaces : mundum ipsum non citra Musicas rationes concinnatum coaptatumque argumentorum subtilitate ostendere sunt conati. Et Plato dicebat : *Mundum Deus tanquam Citharam concinnavit.* Ad omnes animorum motus esse accommodam conuenit experientia. Nam & milites cantu animantur ad prælia, & nauæ celeusmate delectantur, & viatores, quique manus laboribus applicant, molestias resoluta in cantum voce discutunt, & nutrices infantibus cantu somnos conciliant, fletumque arcent. Timotheus tibicen cantu impulit quo voluit Alexandrum Magnum, ut subinde dum mensæ accumberet, audito tibicine velut furens & in rabiem actus ad arma profiliret. Cur & in veteri testamento in sacris adhibita sint instrumenta Musica & cantus vocalis, & hodie in Catholicis Ecclesijs usurpetur, non inuenio causam aliam, nisi ut animi ad devotionem impellantur, & animentur ad laudem Dei : propterea etiam sancti in cælo dicuntur canere ut in Apocalypsi meminit Joannes, quia occupatio illorum est laudem & gratiarum actionem referre Deo. Hinc David toties hortatur : *Cantate Deo, Cantate Domino omnis terra : Cantate, & exultate, & psallite Domino in Cithara & voce psalmi.* Porro quia instrumenta non sonant sine TACTU, neque Musica siue instrumentalis siue vocalis concinna esse potest nisi AD TACTUM : docet nos hodie Deus gemino exemplo in prælecto Evangelio quomodo AD TACTUM canere debeamus : quo sensu id accipiendum, ex præsentis discursu intelligetis si attentas aures præbueritis.

II. Digna & consideratione conversio hodi-
Dom. Pars II. U u erni

Plato. in
Tim.

Alex. ab
Alex. Gen.
dier. lib. 4.
c. 2.

erni Archisynagogi non solum quod cum eo tempore Christus, Phariseis, scribis & Sacerdotibus odio & contemptui haberetur, hic tamen accedens adoraverit, verum etiam quod nos doceat quid nobis agendum sit in tribulatione. Agrotat ad mortem filia, desperatur a Medicis unica haeres, solatium patris: quid agat Pater? quod illi apud Psalmistam. *Cum occideret eos, querebant eum, & revertebantur, & diluculo veniebant ad eum.* Nisi filia infirmata fuisset, & tanto infortunio afflicta Domus forte Archisynagogus nec cogitasset accedere Christum. Percussus gravi malo, *accessit & advocabat eum, & solvit insuper linguam in voces velut cantum quendam Musicum, quo aures benignissimi Domini demulceret: Domine filia mea modo defuncta est, sed veni impone manum tuam, & vivet.* Unde haec voces? unde hoc melos tam insolitum Sacerdoti & Synagogae Principi? *Filia defuncta est.* Linguam adhibet loco Citharae, quod Libanius ad Elpidium scribens aiebat: *Neque enim aut Arfacidis sagittam tibi exquirendam putes aut Orphei CITHARAM. Lingua CITHARAE loco tibi est.* Tribulatio & afflictio cum hominem TANGIT, fit homo MUSICUS & AD TACTUM canit. Pulchre Sidonius Apollinaris ostendens quales esse debeant animae iustorum cum in miserias, in tentationes, in adversitates inciderint: *Cantum (inquit) similes fuerint colorinorum, quorum modulatio est clangor in pœnis: similes etiam chordae Lyricae, violentius tense quae quo plus torta plus MUSICA est.* Nihil opus est inquirere quis sit inventor MUSICAE, num Mercurius, qui testudinem putrefactam inveniens cuius nervi sicuti & pulsati sonum ediderunt, sumptam similitudine

Psal. 77.

*Liban.
Ep. ad
Elpid.*

*Sidon. lib.
8. Epist. 9.*

dine ligneam ipse sibi lyram confecit : num Orpheus, vel Amphion, quorum hic saxa, ille fera animalia canendo ad se traxit : melioris MUSICÆ inventrix est tribulatio.

III. Expertus hoc David multoties fatetur se factum MUSICUM per tribulationes. *Ad Dominum cum tribularer clamaui & exaudivit me.* Et rursum : *In die tribulationis meae Deum exquisivi manibus meis.* Non dicit in prosperitate, & delitijs, quia istæ mentes obcæcant, inducunt oblivionem Dei, sed cum Deus TANGIT, tunc aperiuntur oculi, tunc accurrimus, fimus vocales & MUSICI, Deum quærimus & invocamus. Augustinus in hunc locum : *Nunquid dicit David in die deliciarum mearum Deum exquisivi ? forte cum habet delicias non quærit Deum : dedit illi tribulationem, statim quæsit eum.* Sed cur dicit Psaltes *exquisivi manibus meis* : an forte innuit se manibus suis Psalmos cantasse ad CITHARAM, neque hoc esset absque mysterio : quia Deus quærendus est non tantum voce sed & opere. Qua de re S. Bruno Astensis in hunc locum. *Plus est manibus Dominum quærere, quàm voce. Illi manibus Dominum quærunt, qui benè operando ad eum venire contendunt.* Eodem collimant, illa quæ ait : Augustinus. *Mores volo non voces, lauda vivendo non sonando sed consonando.* Quasi diceret : talem MUSICAM vult Deus, in qua opera voci concordent, & consonent. Hinc Archisynagogus cantaturus suave melos orationis, adiunxit opera : *accessit, & adobat eum.* Nullum suavius plectum, nullæ chordæ sonantiores, quàm quæ iungunt opera verbis. Unde hortatur S. Ambrosius : *Sume & tu CITHARAM,*

Uu 2

&

Psal. 119.
Psal. 76.

S. Aug.
lib. de
vera in-
noc. c.
102.

S. Bruno
Ast. in Ps.
76.

S. Aug.
ser. 115.
de divers.

S. Ambr.
in Luc. c. 7.

Et pulsata spiritus plectro interiorum chorda venarum, boni operis sonum reddat.

IV. Vulgari proverbio iactari solet: *qui nescit orare, vadat ad mare.* Hoc inde ortum habet, quia nautæ cum serenum est, cum ventus propitius, hilares & læti iocantur, & rident: cum verò contrarius ventus eos adflat, cum tempestas insurgit, cum mare fluctus adversus navem conglomerat, & minatur eam evertere; confugiunt ad preces, recordantur Dei opem illius implorant, tribulatio facit illos MUSICOS. Hugo Cardinalis ad illa supra allegata verba Psalmistæ: *Cum occideret eos querebant eum: faciebant*, inquit, *sicut nautæ, qui cum serenum est tempus, vacant lusibus: cum ingruit tempestas, invocant Deum: sic homo ferè quilibet dum est in prosperitate nullum bonum facit, dum est in infirmitate, promittit quidquid potest.* Sic clamabat David: *salvum me fac Deus quoniam intraverunt aque usque ad animam meam, Et tempestas demersit me.* Multis necessaria est tribulatio, alioqui non cogitarent unquam de emendatione vitæ, de quibus aiebat David: *Multiplicatæ sunt infirmitates eorum, postea acceleraverunt.* Non antequam infirmarentur, sed postea, compulsi angustijs. Unde D. Thomas ad hunc sensum. *Post tribulationem homo currit ad Deum.* Quod & Oseas aiebat: *In tribulatione sua mane consurgent ad me; venite revertamur ad Dominum.* Utilis est infirmitas, utilis & multis necessaria tribulatio, ut revertantur ad Dominum, AD TACTUM canant.

V. Nusquam verò magis necessarius nobis hic cantus hæc MUSICA est, quàm cum Deus nos permittit tentari, ne succumbentes erumpamus in

can-

Hugo
Card. in
Psal. 77.

Psal. 68.

Psal. 15.

D. Tho. in
Psal.

Ose. 6.

cantum dissonum, & absonum, qualem tentator desiderat. Patientiæ & solidæ virtutis typus Job, licet bonis afflueret, licet in prosperitate ageret, non cessabat tamen suave melos Deo concinere: *consurgensquè diluculo offerebat holocausta*. Speravit sathan tentatione & tribulatione impellendum ad suum tonum, ad blasphemiam, quemadmodum Timotheus Alexandrum ad arma, ad furorem; unde aiebat ad Dominum: *Extende paululum manum tuam, & TANGE cuncta quæ possidet, nisi in faciem benedixeris tibi*. Erras sathan, qui putas Jobum assuetum Deo canere sine TACTU, ignarum fore MUSICÆ AD TACTUM. Nam si Deus extendit manum suam super Job, errare non poterit. *Extendisti manum tuam, & saluum me fecit dextera tua*. Inquit Psaltes. An fortè cùm adstes inter filios Dei, factus es Propheeta, sicut Saul inter Prophetas. *Nisi in faciem benedixeris tibi*. Inquit: & omninò benedicet, non uti tu speras maledicet: Ecce enim jam afflictum & percussum, spoliatum omnibus fortunis, orbatum liberis, ulceribus plenum vide & audi: *Manus Domini TETIGIT me*. Et tamen: *sicut Domino placuit ita factum est, sit nomen Domini benedictum*. Et rursum: *Ipse scit viam meam, & probavit me quasi aurum, quod per ignem transit. Vestigia eius secutus est pes meus; viam eius custodi vi, & non declina vi ex ea*. O dulce melos! O MUSICAM sine errore! quod ponderans S. Chrysostomus de Jobo aiebat: *Merces calamitatum adoratio: pulsatus ærumnis benedicit, oppressus gratias agit*. Dum nos Deus *pulsat ærumnis*, quasi chordas ferit, ut suavem melodiam & concentum efficiat: TANGIT, ut resonet CITHARA, qua dæmon repellatur.

VI. Teste Hugone Cardinale refert Boëtius

U u 3

Pbi-

Job. 1.

Psal. 137.

Job. 19.

v. 21.

Job. 1.

Job. 23.

S. Chry-

st. in

Psal. 148.

Hugo
Card. in
lib. 1.
Reg. c. 16.

II. Reg. 16.

S. Io. Da-
masc. in
vitac. 30.

Philosophum quendam *TACTU CITHARÆ* demonium ab obsessio corpore repulisse. Verius est quod habetur ex sacris literis, quod David pulsando *CITHARAM*, abegerit à Saule spiritum malum. Quando cunque spiritus Dei malus arripiebat Saul tollebat David *CITHARAM*, & percutiebat manu sua, & refocillabatur Saul. Quæ ad moralem sensum accommodans Hugo Card. apponit *CITHARAM TANGERE* est carnem mortificare, & orare. Et hæc duo cogunt diabolum exire. Si proinde tentator accedat, tibi quæ immittat cogitationes ambitiosas, qui est spiritus malus, præcinens *Fa, mi, Re*. Responde cum Michaële: *Quis ut Deus?* si immittat cogitationes invidiæ & avaritiæ, ut persuadeat corradere quatenus solus omnia habeas, nulli alteri quidquam favens præcinendo *sol fa mi* responde: *Quid prodest homini si uni-versum mundum lucretur, animæ verò suæ detrimentum patiatur?* Erit hæc gratiosissima Deo *MUSICA*, & recedet à te spiritus malus, qui per *CITHARAM* resonantem divinas laudes, & *AD TACTUM* divinæ voluntatis concordatam in fugam agitur. Tradunt rerum naturalium scrutatores quod si chordæ ex pelle ovina attractæ in *CITHARA* suspendantur prope alias chordas ex pelle lupina confectas, seipsis nullo tangente ovinae sonum edant, quasi naturalem ovis cum lupo antipathiam ostenderent. Idem evenit justis: ut primum advertunt lupi infernalis per tentationes accessum; illico sonant, & conversi ad orationem suam contra suggestiones malas protestantur antipathiam.

VII. Josaphat adolescens Avenir Regis Indiæ filius, à sancto Eremita Barlaam conversus, sed in medio Idololatrarum versatus multas sustinuit ten-

tentationes & à parente, & à domesticis, & ab ipso
 dæmone quem magus submiserat, ita ut periculum
 consensus metueret : nullum verò efficacius reme-
 dium invenit resistendi, quàm orationem, qua ve-
 luti MUSICO concentu dæmonem repulit. Ora-
 bat autem : *Domine Deus omnipotens qui solus potens*
es, & misericors : Domine inquam spes desperatorum &
caerentium adjutorio, mei quæso servi tui inutilis in præ-
sentia recordare, & benigno ac propitio vultu me respi-
ce, nec me in hostium meorum manum incidere permittas.
Non supergaudeant mihi, qui oderunt me iniquè : neq; me
in iniquitatibus corrumpi sinas, corpusquè meum quod ti-
bi castum exhibere promitto, probro & contumelia affici.
Te enim concupisco, te adoro Patrem, & Filium, & spi-
ritum sanctum in secula. Amen. Vix dixerat Amen
 cum fugit tentator, dissipatæ nebulæ cogitatio-
 num, & supervenit divina consolatio, uti de eo
 testatur S. Joannes Damascenus. Eadem arte can-
 endo lingua usi pro CITHARA fugarunt tenta-
 tiones veteres Eremitæ inquilini S. Antonius, S.
 Abramius, Sara Abbatissa Thebaidis, aliique con-
 plures. Bellè ait de cantu Ecclesiastico & Psalmo-
 dijs S. Justinus Martyr : *Excitat hæc CANTIO*
cum voluptate quadam animum : & flagrans ad eius quod
carmine celebratur desiderium : affectiones & concupis-
centias carnis sedat : cogitationes malas inimicorum, quos
cernere non est, suggestionem oborientes amolitur. Hæc
 Justinus. Atvero D. Basiliius per hunc cantum &
 MUSICAM Deo gratam quæ est oratio non solum
 dæmonem tentatorem fugari, sed & nobile tro-
 phæum erigi affirmat. Loquens enim de Citharœ-
 do David, sic ait : *Psalmus & Lyra, & gratia arma*
sunt in dæmonem. Loquebatur tantum & hostis vince-
ba-

S. Just. 4.
107.

S. Basil.
Seleuc. o-
rat. 1.

batur, & lyre melos veluti telum jaciebatur in demone. Quis audiuit Trophæum cantibus excitatum? Sane trophæum mirabile, sed mirabilior eius erectio.

Isai. 23.

Hugo
Card. in
Isai.

Polyb.
lib. 9.

VIII. Porrò Isaias Propheta hortatur etiam impios & qui per peccatum recesserunt à Deo, ut hac MUSICA utantur, & redeant cum Deo in gratiam: *sume tibi CITHARAM, circui civitatem meretrix oblivioni tradita: bene canta, frequenta Canticum, ut memoria tui sit.* Per meretricem oblivioni traditam intelligunt SS. Patres animam quæ per peccatum Deum deseruit, facta amatrix mundi & concupiscentiarum: suadet igitur Propheta, ut sumat CITHARAM, idest incumbat sedulo orationi, quatenus in memoriam Dei veri amatoris redire possit. Exigit verò Hugo Cardinalis in hunc locum conjunctam orationi mortificationem, aliarumque nexum virtutum. Ait quippe: *sume tibi CITHARAM habentem chordas bene tensas, & bene siccas, idest carnis mortificationem cum exercitio virtutum, ut omnes afflictiones consonent in laudem Dei. Circumi civitatem Ecclesie per orationem & peregrinationem. Bene cane laudes Dei corde, ore, opere. Frequenta canticum orationis, confessionis, & laudis.* De Cynitensibus indigenis Arcadiæ refert Polybius, quòd quamdiu MUSICÆ fuerunt amantes, mansueti & humani manserint: hac verò relicta penitus efferati & multis sceleribus immergi. Cynitenses cum interjecto tempore hæc spernere cœpissent, ad cupiditatem ambitionemque conversi, in tantam brevi tempore feritatem devenere, ut in nulla Græciæ civitate maiora scelera committerentur. Suadet postmodum ut possint humanitatem deperditam recuperare: *MUSICAM amplectantur, qua relicta in eam feritatem*

tem

tem de venere. O quàm multis hoc documentum necessarium est, qui vitijs immerfi possunt dicere cum Davide: *Intraverunt aquæ usque ad animam meam. Infixus sum in limo profundi*: hi proinde *MUSICAM amplectantur*, repetant pristinum orationis fervorem: canant, frequentent canticum. *Multi* (inquit S. Augustinus) *in novitate conversionis suæ ferventer orant: postea languide, postea frigide, postea negligenter, quasi securi sint. Vigilat hostis: dormis tu.* Si David quando conscendit solarium domus, accepisset CITHARAM & Psalmos cecinisset Domino, pro eo quod otiosè deambulans cœpit prospicere, non incurrisset adulterium: si Apostoli in monte oliveti à Christo moniti: *Vigilate, & orate*, paruisent, nec somno se obrui fuissent passi, persistissent postea fortes in tentatione nec deseruissent suum Dominum. *Vigilat hostis, dormis tu?* sed fortassè TACTUM desideras? solet Deus varijs modis peccatores TANGERE, sed illi non semper TACTUM recipiunt, ut canant AD TACTUM internæ inspirationis, proximorum exempla. Concionatorum doctrina TACTUS sunt, sed hos sæpè negligimus, & non canimus ut optaret Deus.

IX. Inter raros ille computandus est, de quo nuperus author ex antiquioribus miram refert conversionem factam occasione publicè indictæ orationis. S. Antonius Anachoreta discipulum habuit Paulum simplicem, qui per assiduas orationes, vigiliis & corporis asperitates usquè eo profecerat, ut gratiam fuerit consecutus à Deo penetrandi hominum conscientias, & videndi qualis quisquè esset coram Deo. Hic cum esset indicta publica in Ecclesia comprecatio sedit ad limen tem-

Dom. Pars H.

X x

pli

Psal. 63.

S. Aug. in
Ps. 65.Gen.
Steng. de
Iudic.
To. 3. c.
32.
Vita PP.
parte. 1.Car. Sen-
gel. in
stemmate
Cbr. p. 2.

pli singulos ingredientes contemplatus: pleròsque vidit vultu radiante, alios plus alios minus prout scilicet vel Deo chari vel à noxis immunes, & parati ad orationem veniebant. Inter cœteros ingressus est vir nobilis splendidè vestitus, cui cœteri de via cedebant, deponebant pileos, flectebant genua. At Paulus longè alium videbat, quàm vulgus externa intuens. Nam illi apparuit vultu niger & squallidus instar Æthiopis. Circa illum fremebant catervæ dœmonum, quæ vinctum illum catenis tenebant, & unus cœteris immanior capistro per nares traiecto frænabat: Comitabatur etiam Angelus custos, sed à longe tristis, & decussatis in crucis formam brachijs, oculis in cœlum erectis. Postquam hæc Paulus simplex vidit, lamentabili eiulatu cœpit lacrymari & pectus tundere. Et quia nota erat omnibus eius sanctitas, circumsteterunt eum mortaliū plurimi causam tanti luctus scire cupientes: metuebant enim ne quid vidisset, quod in omnibus templum ingredientibus reprehensione dignum foret, orationesque ingratas Deo efficeret; idquè tanto magis suspicabantur, quod ipse in limine permanens nollet ingredi Ecclesiam. Sed iussi illi cum cœteris intrare ac Missæ interessè, nullum tunc ab eo obtinuerunt responsum. Perseverante interim Paulo in lacrymis, & finitis divinis officijs, denuo singulos exeuntes vir sanctus contemplatus, & illum quoq; antea visum, quem vix agnovit, repentè jam alium factum. Non enim jam Æthiops videbatur, sed candidus & luce circumfusus. Angelus lateri comes proximè incedebat: dœmones frementes procul inde remoti. Paulus simplex conspecta tam subita viri mutatione, præ gaudio exilijs,

in divinas laudes effusus exclamare cœpit: *O ineffabilem Dei bonitatem & misericordiam!* stetit hæc exclamatio totam exeuntium multitudinem, quæ & Paulum currentem ad Ecclesiam rursus secuta est. Tum ille supremo altaris gradu conscenso in hunc modum loqui cœpit: *Venite, & videte opera Domini, quàm mirabilia & terribilia sint, venite & videte illum qui vult omnes homines salvos fieri, & venire ad agnitionem veritatis. Venite adoremus & prosidamus ante Deum, & dicamus quoniam potens est peccata dimittere.* Ingens ad hoc exordium auditorum attentio. Tum ille ordine recensuit quid sibi Deus in ingressu & egressu Ecclesiæ de illis revelaverit. Et digito monstrans virum repente mutatum obstatus est, ut ad Dei gloriam, & populi utilitatem causam tantæ mutationis manifestaret. Et ille partim oratione Pauli, partim interno spiritus impulsu commotus in has voces erupit: *Heu miserrimus ego sum peccator! & diu pro dolor in peccatis hæsi. Vixi hætenus in luxuria, de impuris rebus audire MUSICA mea fuit, de spurcitijs loqui HYMNUS mei: seduct & seducere mihi perinde fuit: quasi equus ad omnes scæminas adhinniebam, nequè secus ad templum ipsum festina-vi, ac si freno ductus ab insidente calcari-bus urgerer. Nequè mens mea fuit in templo orare, more cœterorum: sed illuc propera-vi non secus ac ad locum chorearum, ut puellarum & reliquarum scæminarum formas & vultus contemplerer. Et talis fui etiam hodie, quando hoc templum subi-vi. Sed ô Dei infinitam bonitatem! talis è templo non exi-vi. Qui enim fulmine, & morte, & igne aeterno dignus eram, ecce audi-vi CANTARI verba Isaiaë Prophetaë, imò ipsius Dei: Lavamini, mundi estote, auferte malum cogitationum vestrarum ab*

oculis meis : quiescite agere perverse : discite benefacere :
querite iudicium ; subvenite oppresso ; iudicate pupillo ,
defendite viduam . Et venite & arguite me dicit Domi-
nus : si fuerint peccata vestra ut coccinum , quasi nix de-
albabuntur . &c. Hac voce ego impurissimus mortalium
ita percussus sum , ut magno cum animi mei dolore ac poe-
nitentia ad Deum tacitus clama-verim : Tu es Deus ,
qui in terram venisti ad liberandos peccatores : & qui hoc
quoque quod nunc *CANTATUM* est per Prophetam tu-
um promissisti : imple igitur nunc opere in me gratia tua ,
indignissimo peccatore . Ex hoc enim temporis momento
promitto voceque tibi , me mala illa non amplius patra-
turum , quibus ex animi mei sententia renuntio , tibi
mundo corde & corpore serviturus . Hoc igitur die , at-
que hac hora o mi *DEUS* suscipe petitionem *PRE-*
*CES*que meas . Tali animo propositoque vite meae e-
mendandae e templo exi-vi . Haec ubi dixit unanimiter a
populo acclamatum est : *O Deus quam magnificata*
sunt opera tua . Omnia in bonitate fecisti . Misericordia
tua plena est terra . Quis hic non agnoscat suavem
MUSICAM AD TACTUM . Orationem brevem
ad Deum cor *TANGENTEM* cantu Ecclesiastico ;
qualem nobis quotidie licet audire in templis ?
sed non curamus . Non resonant *CITHARAE* no-
strae : qua de causa ? sunt remissae , non sunt intensae ;
non intendimus chordas intellectus & voluntatis .
Chordae quae tensae non sunt . Frustra *TANGUN-*
TUR . Ita malumus esse in conspectu Dei *Aethiopes*
quam *Nazarai* . Ingredimur templa , movemus la-
bia , sed cogitationibus discursamus per objecta va-
ria : sicut vox sine modulatione , est quasi vox porcorum ,
ita oratio sine devotione , est quasi mugitus boum . In-
quit Isidorus .

*Isido. de
summo
bono. lib.
3. cap. 8.*

X. Si

Musica ad Tactum.

X. Si non sponte nostra propensi sumus ad ORATIONEM, quæ coram Deo est gratissima MUSICA, saltem tunc caneremus quando nobis TACTUM dat per infirmitatem, per infortunia, per adversitates, per diversa pericula, per aliorum exempla, per inspirationes internas, per concionatorum monita &c. ô quàm ordinatus esset concentus omnium virtutum in anima nostra, quàm Deo grati MUSICI sensim evaderemus & cum ipso CONCERTAREMUS, nos agendo gratias ille tribuendo, nos orando, ille benè faciendo. Nam & Deus se Musicum prouidetur apud Isaiam. *Venter meus ad Moab quasi CITHARA sonabit.* Ad quæ Hugo Cardin. *Venter meus, id est cor meum compatiens, sonabit consolando CITHARA enim suo sonitu mentes audientium letas facit.* Sic hodie concertavit cum Archisynagogo qui pro filia sua mortua flebili voce canebat: *Domine filia mea modo defuncta est, sed veni impone manum tuam super eam & viuet.* Quid ad hæc Christus, statim se accinxit, & solatus est Archisynagogum curando Hæmorrhoidiam, ex cuius curatione spem haurire potuit, etiam cum filia sua futurum miraculum. Et cum venisset ad domum, dixit: *Non est mortua puella, sed dormit.* O dulce melos in corde parentis iam iam recepturi filiam. Nos quoque singuli filiam habemus animam nostram, quæ sæpius obdormiuit per peccatum. Canamus ergo *Domine filia mea, anima mea, nudius tertius, heri, hodie, modo defuncta est, sed veni impone manum tuam feri & TANGE cor meum ad pœnitentiam, ut resurgat quæ fuit mortua, ut deinceps tanto alacrius tibi AD TACTUM canat, inspirationes tuas admittat, & ijs obtemperet, tibi-*

Isai. 16.
Hugo
Card. in
Isai.

que suavem MUSICAM efficiat, eamque continu-
et usque dum ad chorum, & consortium beatorum
admissa cum illis tibi accinat gloriosum trifagium.
Hæc AA. mei vobis hodie dicta sint, & opto ut ser-
viant AD TACTUM: neque aliud adijcio quam
verba Apostoli. *Verbum Christi habet in vobis abun-*
danter in omni sapientia, docentes & commonentes vos-
metipsos Psalmis, hymnis & canticis spiritualibus, in
gratia CANENTES in cordibus vestris Deo.

Coloss. 3.
v. 16.

DISCURSUS XXVI.

Dominica XXIV. post Pentecosten.

Paroxysmus Salutaris.

T H E M A.

Orate, ne fiat fuga vestra in hyeme, vel
Sabbatho. *Matth. 24.*

S Y N O P S I S.

- I. Sabbatho fugere est sine ope-
ribus bonis in securitate no-
xia evocari ad tribunal, cu-
ius recordatione omnes debe-
rent contremiscere, salutari
quodam Paroxysmo, non le-
thali.
- II. Mala conscientia inducit
multis uti Flacco paroxys-
mum & metum cen febrem
- III. Horum paroxysmus le-
thalis est & malus, quia me-
dici docent quando febricit-
antium corpus non minuitur
esse indicium longi aut lethali-
s morbi. Minuenda vitia
cum tinemus iudicium, &

vac.